

Turgay ESEN
Mersin İl Dernekler Müdürü

Mersin Kent Konseylerinin Şehir Kimliğinin Oluşturulmasındaki Rolü ve Çalışmaları

Kent konseyleri, kent yönetiminde demokratik bir zemine dayalı olarak katılımcı bir yönetim anlayışının oluşturulmasını hedeflemektedir. Bu hedefin gerçekleştirilebilmesinde kent konseylerinin birtakım görevleri yerine getirmesi beklenmektedir. Belediyeler Kanunu ile tüzel kişilik kazanan kent konseyleri, Ülkemizde dernek ve vakıfların yanında, yerel yönetimlerin desteğinde ve tamamen seçimle gelen ve yerelde sorunlara ulaşmayı ve çözmeye çalışmayı hedefleyen bir sivil toplum yapılanması olarak ortaya çıkmıştır. Kurumsal yapılarına baktığımızda öncelikle gençlik, çevre, kadın ve engelli birimlerinin oluşturulması kent konseylerinin çalışma alanları konusunda fikir vermektedir.

Bu görevlere kısaca baktığımızda şehrin bütününe yansıtan konuları içerdiğini görmekteyiz şöyle ki;

1. Kent konseyleri özellikle yeni yönetim anlayışına uygun bir şekilde kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngör-

rülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

2. "Sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve bu konuda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik planların hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak" görevleri içinde yer almıştır.

3. Kentin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturulmasına katkıda bulunmak. Bu görev kent konseyinin özellikle kent yönetiminde ortak bir akıl ile tüm paydaşların bir araya getirilmesi açısından oldukça önemlidir.

4. Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek. Kent konseylerine demokrasiyi geliştirme işlevi de yük-

lenmiştir. Özellikle katılımcı bir perspektiften kentteki tüm paydaşları bir araya getirerek kent konseylerinin kent sorunlarını tespit etmesi, kararlar alması demokrasi ve uzlaşma kültürünün oluşturulması açısından önemlidir.

5. Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek. Kent

konseylerinin en önemli görevlerinden biri olarak değerlendirilebilecek bu görev ile özellikle kent kimliğinin korunması, gelecek nesillere kültür mirasının aktarılması, kent değerlerine sahip çıkarak doğal ve kültürün korunması kültürel hayatın devamlılığı ve dolayısıyla toplumsal yapıyı korumaktadır.

6. Kent konseyleri özellikle sivil toplum kuruluşları ile birlikte orak akıl ve uzlaşmacı kültürün oluşturulması suretiyle kentte sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunma görevini yerine getirmektedir. Kent kaynakların etkili, verimli ve adil kullanılması, artan nüfus karşısında azalan kaynakların korunması ve sürekliliğinin sağlanması açısından çevreye ve topluma karşı duyarlılığı artırma görevleri de bulunmaktadır. Kent konseyleri bu görevini sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek suretiyle gerçekleştirebilecektir.

7. Kent konseyleri kentteki çocuklar, gençleri kadınlar ve engelliler gibi farklı toplumsal grupların toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlama amacını taşımaktadır.

8. Son olarak kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamak görevinden söz edilmektedir.

Kent konseylerinin de genel amaçları olduğunu belirterek şu şekilde sıralayabiliriz:

- Kent yaşamında kent vizyonunun geliştirilmesi,
- Kent yaşamında hemşerilik bilincinin geliştirilmesi,
- Kentin hak ve hukukunun korunması,
- Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması,
- Çevreye duyarlılığın artırılması,

- Sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın artırılması,
- Saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerinin uygulanması

Bu amaçların gerçekleştirilmesiyle kentte katılımcı bir yönetim anlayışının yaygınlaştırılması ve kentte yaşayan herkesin kent yönetiminde söz sahibi olabilmesi hedeflenmektedir.

Bu çerçeveye değerlendirmek üzere ilimizdeki kent konseylerinin faaliyetlerinden kısaca bahsetmek gerekirse;

Mersin Büyükşehir Kent Konseyi ve Etkinlikleri

Mersin’ de kent konseyleri kurumsallaşmasını tamamlamış, faaliyete geçtikleri yıldan itibaren gerekli birimlerini oluşturmuş ve faaliyetlerini başlamışlardır. İl Merkezinde faaliyet gösteren beş kent konseyinin ortak sorunlarda beraber hareket ettiği görülmekte bu durumun bütüncül bir yaklaşım sergilenmesi açısından önemlidir.

Çöp Sorunu ve Çözüm

Mersin Kent Konseyi acil temel sorunların çözümü adına Mersin’de en acil sorunun çöp olduğu kararı alınmıştır.2005 yılında alınan bu kararlar sonucu kentin en önemli sorunu olan ve toroslar bölgesinde yaklaşık 350.000 bin insanın kâbusu haline gelmiş olan vahşi çöp depolama alanının bulunduğu yerden kaldırılması için yoğun bir kampanya başlatılmış ve ciddi bir kamuoyu baskısı yaratılmıştır. Ayrıca toroslar bölgesinde Çevre çalışma gurupları oluşturulmuştur.

Tüm bu mücadelelerin sonucunda vahşi çöp depolama alanı bulunduğu yerden ÇİMSA’ nın kuzeyine taşınarak bu devasa sorun çözülmüştür.

Katı Atıkları Kaynağında Ayrıştırma Geri Dönüşüm Projesi

Mersin Kent Konseyi Çevre Çalışma Gurubu tarafından 2002 yılından dönüşümle Kazanılabilir Atıkların Kaynağında Ayrıştırılması” konulu proje Yenışehir, Akdeniz ve Toroslar Belediyesi olarak (3) pilot mahallede başlatılmış bu proje ile “Sokak çocukları Derneği” aracılığıyla 300 sokak çocuğunun eğitimine katkıda bulunulmuştur.

Kadın Çalışma Gurubu (Gelinlik Dağıtımı)

Toplumsal hizmetlere de yön veren konseyin kadın çalışma Gurubu “Giymiyorsanız Giydirin” kampanyası bünyesinde, ekonomik durumu olmayan gelin olacak genç kızlara gelinlik yardımıyla bulundu. Talep doğrultusunda Mersin’in köylerine ve çevre illerimize de gelinlik gönderilmiştir.

Şeker Taraması

Mersin Kent Konseyi Kadın Çalışma Grubu, 02 Haziran 2005 tarihinde Değirmençay ve Davultepe Belediyesinde, 200 hastayı Diabet Merkezinden gelen 2 hemşire ile birlikte şeker taraması yaparak kontrolden geçirerek sosyal güvencesi olmayan vatandaşlara destek olmuştur

Ülkemizde bilgisayar okuryazarlığının artması ve bilişim teknolojilerinin sosyal imkânları kısıtlı gençler tarafından da kullanılabilmesi için başlatılan “Bilenler Bilmeyenlere Bilgisayar Öğretiyor” (BBBÖ) projesi, Habitat için Gençlik Derneği, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP),Microsoft Türkiye, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) ve Y.G.21 Gençlik meclisleri ortaklığında yürütülmektedir. Fethiye’de yapılan Bilenler Bilmeyenlere Bilgisayar Öğretiyor Projesi eğitmenliğine Mersinden personelimiz katılarak bu eğitimi almıştır.

Çevre Planı

1/100.000 çevre planıyla ilgili kentin geleceğine dönük sağlıklı bir imar yapılanması için tüm sivil toplum kuruluşları ile birlikte müdahil olunmuştur.

Yenilikçi Üretken Kadın Olmak Projesi

Bölgesel faaliyetlerin yapılacak etkinliklere daha çok fayda sağlayacağına inanan Büyükşehir ve Tarsus Kent Konseyleri Mersin Deniz Ticaret Odası, Adana Ticaret Odası, Adana Yerel Gündem 21, Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası, Tarsus Yerel Gündem 21 beraber Mersin Adana ve Tarsus kentlerinde belirlenen mahallelerdeki yoksulluğun azaltılarak yaşam kalitesinin artırılması için eğitimsiz ve işsiz kadınların, cinsler arası eşitliğinin sağlanması ve ekonomik özgürlüklerine kavuşturulmaları hedeflemiştir.

Üretilen ürünlerin ve motiflerinin tanımlanması, ürün prototipinin ve pazarlama stratejisinin belirlenmesi Mersin, Adana, Tarsus, Ankara'dan uzmanların da katılımı ile tamamlanmıştır. Prototiplerin üretimine yönelik el sanatları eğitimi beraberinde sosyal eğitimler de verilmiştir. Proje kapsamında üretilen ürünler, internet sitesinden pazara sürülmüş ve ailelere bu yolla katkı sağlanmaya başlanmıştır. Proje kapsamında eğitim gören kadınlar üretim ve pazarlama faaliyetlerine devam etmektedir.

Engelli Etkinlikleri

Mersin Kent Konseyi bünyesinde kurulan Engelliler Çalışma Gurubunda kentimizde yaşayan engelli vatandaşlarımıza katkı sunmak onları topluma kazandırmak meselelerini sırtlamak amacıyla istekler üzerine her ay düzenli olarak HASTA BEZİ, TEKERLİKLİ SANDALYE ve BEYAZ BASTON verilmiştir.

Diğer Çevre Etkinlikleri

Dolum tesisleri ile ilgili yeni dolum tesislerine izin verilmemesi için Büyükşehir meclisinden bağlayıcı karar alınarak, bölgedeki petrol boru hatlarının beton menfezler içine alınması sağlanmıştır. Bölge halkı ile dolum tesislerine karşı dayanışma sergilenmiş, bölgede geçtiğimiz 7 yıl içerisinde yeni dolum tesisleri

ne izin verilmemiştir. Konu ile ilgili tüm sivil toplum örgütleri sürekli harekete geçirilerek gerekli her türlü dayanışma sağlanmıştır.

Katı Atık Çalışmaları

Yerel Gündem Mersin Kent Konseyi (Büyükşehir ve alt belediyelerin kent konseylerinin ortak çalışmaları ile Çevre Komisyonu olarak doğal kaynakları ve çevreyi korumak, Ülke ekonomisine ve enerji tasarrufu sağlamak ve en önemlisi sokak çocuklarını eğitmek amacı ile Mersin Katı Atık Geri Dönüşüm Projesini başlatılmıştır

Bu projenin amacı, Büyükşehir Belediyesi ve ona bağlı Akdeniz, Yenisehir ve Toroslar Belediyelerine bağlı Kültür, Gazi ve Akbelen Mahallelerinde çalışmaları başlatıp, daha sonra Mersin genelinde sürdürülebilir Katı Atık Geri Dönüşüm çalışmalarını yapmaktır.

Projede eğitici olarak çalışacak olan eğitimciler eğitilmiş, Eğitimciler Sivil Toplum Örgütleri yöneticileri ve üyelerinin yanında Mersin Üniversitesi Öğrencilerinden ve Çevre İl Müdürlüğünden Çevre Mühendislerinden oluşmuştur. Okullara giderek kağıtların, kartonların, gazetelerin ayrı bir poşette, plastik metal, cam ve tetra pak kutularını da ayrı bir poşette biriktirmeleri istenmiş. Biriktirilen katı atıkların apartman Görevlisine veya yöneticilerine teslim edilen mavi renkli torbalarda biriktirilmesi konularında bilgi verilmiş, eğitim sırasında her eve her işyerine bir broşür ve başkanın yazdığı mektup verilmiştir. Her apartmana da bir adet mavi torba dağıtılmış. Her işyerine ve her apartmanın girişine birer afiş asılmıştır. Okullarda öğrencilere proje sözlü olarak anlatılarak broşürler dağıtılmıştır.

Katı atıkların ayrı ayrı toplanması, kazanılması; ülke menfaatleri ve sosyal değerler açısından dikkat edilmesi gerektiği sürekli olarak vurgulanmıştır. gerektiği inancını taşımaktayız. Bu Çerçeve Çevre

Çalışma Grubu olarak Atıkları Kaynağında Ayrılması konusunda projeyi yapmıştır (Çağdaşkent, Hamidiye, Gazi, İnönü, Kültür Dumlupınar, Eğriçam, Akkent mahallerinde) atıklar kaynağında ayrılmaktadır. Atıkların geri kazanımı projesinden elde edilen gelir ile 300 çocuğun eğitimi desteklenmiştir. Ayrıca sokakta çalışan ve dilenen çocuklardan 20 çocuktan oluşan bir folklor ekibi ve 30 çocuktan oluşan dans topluluğu kurulmuştur.

Enerji kaynaklarımız korunarak, hammadde israfı önlenmiş olup, az da olsa milli gelirimize destek verilmiştir.

Yenişehir İlçesi Kent Konseyi Ağız ve Diş Sağlığı Kampanyası

Yenişehir Kent Konseyi Kadın Meclisi üyeleri ve Mersin Diş Hekimleri Odası işbirliği ile Yenişehir bölgesindeki ilköğretim öğrencilerine uygulamalı ağız ve diş sağlığı eğitimi verilmiştir. Akdeniz Bölge Komutanlığı, Necati Bolkan ve Batıkent İlköğretim Okullarında gerçekleştirilen uygulamalı eğitimde, tüm öğrencilere diş fırçası dağıtıldı. Bu kampanya halen sürmektedir.

Mezitli kent Konseyinin "Yarınlarımıza Sahip Çıkalım" Projesi Mezitli Kız Teknik Meslek Lisesinde başlatılmış ve gençler uyuşturucuya karşı bilinçli bir duyarlılığının oluşması hedeflenmiş bütün okullarda öğrencilere konu ile ilgili bilgilendirmeler yapılmıştır.

4-5 Mart 2010 tarihinde Akdeniz Bölgesi Kent Konseyleri (Adana, Burdur, Isparta, Hatay, Kahramanmaraş, Karaman, Mersin, Niğde, Osmaniye) katılımcıları ile birlikte bölge kent konseyleri arası iletişim ağı sağlanmış, sorunlar paylaşılmış ve bilgi alışverişinde bulunulmuştur

Toroslar Kent Konseyi

Kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehrlik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun ko-

runması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmek üzere 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü sebebiyle İlçemiz kadınlarına bir dizi etkinlikler düzenlenmiştir

Çocukların doğaya ve yeşile olan sevgilerini pekiştirmek üzere yürüyüş yoluna ağaç dikmelerini sağlanmış- tır. Çocukların çevresini koruyan, kirletmeyen duyarlı bireyler olabilmelerini sağlamak adına onlarla birlikte sokak temizleme çalışması yapılmış.

Baharın müjdecisi saydığımız Nevruz Bayramında Anıttepe Parkında gelenek ve göreneklerimize sahip çıkmak ve yaygınlaştırma adına bir dizi kutlamalar düzenlenmiştir

Mersin Kızılay Derneği ile ortak bir çalışma yapılarak "TOROSLAR KAN BAĞIŞLIYOR" kampanyası başlatılmış ve vatandaşlarımızın kan bağışı konusunda duyarlılığına katkıda bulunmaya çalışılmıştır.

Tarsus Kent Konseyi

2002 yılında yerel gündem 21 olarak faaliyete geçirilen Tarsus Kent Konseyi, Tarsus'ta, Tarsus'u sosyal ve kültürel alt yapı olarak il olmaya hazır hale getiren, istihdamı artırmak için önderlik yapan, çevreye duyarlı ve turizmin önünü açan çalışmalarla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Tarsus Kent Konseyi olarak hedefin; 10 Bin Yıllık bir tarihi geçmiş olan TARSUS'U Eğitim, Kültür, Sanat ve Turizm konularında bir marka haline getirmek, Kadın, Gençlik, Çocuk, Engelliler konularında projeler yaparak hayata geçirmek, Sivil Toplum Örgütlerini kucaklayarak

hep beraber Tarsus paydasında bir araya gelmek, Tarsus'u Üniversite Kenti haline getirmek, Tarih ve Turizm konularında çalışmalar yaparak Tarsus'un değerlerini ortaya çıkarmak, İşsizlik ve İstihdam konularında gerçekçi çözümler üreterek Geleceğin Tarsus'unu planlamaktır.

Kentimize Kazandırılan ve Uygulanan Projeler

- Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi İle Kadın Sığınma Evi Projesi
- Dünya Bankası Sosyal Riski Azaltma Projesi
- Engelliler Meslek Edinme Merkezi
- Birleşmiş Milletler Yerel Projelere Destek Programı
- Lokanta ve Restoranların Rehabilitesi Projesi
- Birleşmiş Milletler Yerel Projelere Destek Programı
- Cinsel Sağlık Eğitimi İle Tabuları Aşalım Projesi

"Hayata Artı" Gençlik Fonu Coca Cola, Türkiye Undp Birleşmiş Milletler

Habitat ve Gündem 21 Gençlik Derneği 16-25 Yaş Arası 4000 Gence Sekiz Ay Süresince HIV, AIDS ve Bulaşıcı Hastalıklardan Korunma ve Sağlıklı Yaşam Konularında Bilgilendirme ve Bilinçlendirme Eğitimleri Verilmiştir.

Sonuç olarak Mersin Kent Konseyleri tüm yaşayanların hayatlarını kolaylaştırmak sağlıklı bir çevrede doğumdan ölüme kadar geçen süreçte yasalar çerçevesinde çağdaş, yansız, şeffaf ve hemşerilik bilinci içinde, Avrupa Birliği standartlarına uygun hizmet kalitesinde kültürüne ve geleneklerine sahip çıkarak doğal, tarihi ve kültürel yapıyı koruyarak mahalli ve müşterek ihtiyaçlarını karşılayan, tarihi, kültürel

ve geleneksel yapıyı koruyan uluslararası kriterlere uygun hizmet veren, Mersin'de ciddi bir Sivil Toplum hareketi olan Kent Konseyi kentte tüm sivil toplum dinamikleriyle bütünleşmeyi hedeflemiş ve sürekli artan ivme ile gerek kamu kurumları gerekse sivil toplum örgütleri daha çok yaşanabilir bir Mersin için sürekli artan bir vime ile faaliyetler sürdürülmeye çalışılmaktadır. İldeki mevcut aksaklıklar alternatif çözümler üreterek ve ilgili kurumların desteklerini alarak sağlanmaya çalışılmaktadır.

Bugün artık Mersinin geleceğine dönük alınacak olan her karar ile ilgili Kent Konseyinin yani tüm Sivil Toplum Örgütlerinin ne düşündüğünü ne yapılması gerektiğini kamuoyunun bütün katmanları sorgulamaktadır. Sosyal olaylara önem verilmesi aile ve öğrencilerin merkez alınması yürütülen ve yürütülecek olan faaliyetlerin seyrini de göstermektedir.

Mersin Kent Konseyleri her sorunun üstesinden gelmede önemli mesafeler kat etmeye başlamış ve sorunların çözümünde son derece önemli sonuçlar almıştır. İl merkezinde belediyelerin ana sorun ve sosyal olaylarda ortak hareket etmeye çalışılması ortak projeler üretilmesi hatta il dışındaki kent konseyleri ile projelerin yürütülmesi, çarpan etkilerinin artmasına zemin hazırlamıştır Dileğimiz tüm Türkiye de Sivil Toplum hareketlerinin bu düzeyde bu aktivitede ve bu noktada olmasıdır. Tüm dünya sorunlarını bu hareketlerin dayanışması ile çözmüş, kentimizde de bu alanda ciddi adımlar atılarak dünyada olduğu gibi kentimizde de bu sorunların çözümü sürecine girilmiştir.

KAYNAKÇA

Mersin Büyükşehir Kent Konseyi / Toroslar Kent Konseyi / Mezitli Kent Konseyi / Yenışehir Kent Konseyi / Tarsus Kent Konseyi / Belediye Kanunu / Kent Konseyleri Yönetmeliği